

طرح دوره و چک لیست خود ارزیابی دروس نظری و آزمایشگاهی (عملی)

نام درس: اصول پایه فارماکولوژی پزشکی

کد درس: 11139

مقطع و رشته: دانشجویان ترم پنجم دکترای عمومی پزشکی

ترم تحصیلی: دوم 1404-1405

تعداد واحد: کل: 5/ شامل نظری: 5/ عملی: 0

مدرس / مدرسین درس (سهم هریک به واحد): سعید عباسی ملکی (0/375 واحد)، سجاد فخری (0/375 واحد)، سمیرا شیرویی (0/25 واحد)

زمان ارائه درس: شنبه و دوشنبه ساعت 10-12

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: شنبه 12-14

پیش نیازها: بیوشیمی، فیزیولوژی، علوم تشریح دستگاه اعصاب

هم نیازها: -

محل آموزش: دانشکده پزشکی

محتوای آموزشی بر اساس سر فصل دروس

اهداف کلی دوره:

آشنایی با مفاهیم پایه فارماکولوژی در پزشکی

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

اهداف کلی جلسات:

1. تعاریف و کلیات فارماکولوژی
2. فارماکوکینتیکس داروها
3. فارماکودینامیک داروها
4. کلیات سیستم عصبی خودمختار (اتونوم)
5. فارماکولوژی داروهای مقلد کولینرژیک
6. فارماکولوژی داروهای آنتی کولینرژیک
7. داروهای آدرنرژیک
8. داروهای آنتی آدرنرژیک

جلسه اول

هدف کلی: تعاریف و کلیات فارماکولوژی

اهداف ویژه:

در پایان مباحث مطرح شده، دانشجو باید قادر باشد:

1. علم فارماکولوژی را تعریف کرده و حوزه‌های کاربرد آن را توضیح دهند.
2. تفاوت بین فارماکوکینتیک و فارماکودینامیک را بیان کنند.

3. مفهوم دارو و انواع منابع دارویی (گیاهی، حیوانی، سنتتیک و بیوتکنولوژیک) را شرح دهند.
4. اصطلاحات پایه مانند گیرنده، آگونیست، آنتاگونیست و دوز را تعریف کنند.
5. رابطه دوز - پاسخ را تفسیر نمایند.
6. شاخص درمانی و اهمیت آن در ایمنی داروها را توضیح دهند.
7. عوامل مؤثر بر پاسخ دارویی (سن، جنس، وزن، بیماری‌ها و ژنتیک) را نام ببرند.
8. اهمیت شناخت اصول فارماکولوژی را در تجویز منطقی دارو تحلیل کنند.
9. نقش فارماکولوژی را در پیشگیری از عوارض جانبی و تداخلات دارویی بیان نمایند.
10. ارتباط مفاهیم پایه فارماکولوژی را با کاربرد بالینی داروها توضیح دهند.

جلسه دوم

هدف کلی: فارماکوکینتیکس داروها

اهداف ویژه:

در پایان مباحث مطرح شده، دانشجو باید قادر باشد:

1. مراحل چهارگانه فارماکوکینتیک (جذب، پخش، متابولیسم و دفع) را تعریف کنند.
2. مسیرهای مختلف تجویز دارو و تأثیر آن‌ها بر جذب را توضیح دهند.
3. عوامل مؤثر بر فراهمی زیستی داروها را بیان کنند.
4. مفهوم حجم توزیع و اهمیت اتصال دارو به پروتئین‌های پلاسما را شرح دهند.
5. نقش کبد و آنزیم‌های متابولیزه‌کننده دارو را در تبدیل داروها توضیح دهند.
6. تفاوت واکنش‌های فاز I و فاز II متابولیسم را بیان کنند.
7. مسیرهای اصلی دفع دارو و نقش کلیه در حذف داروها را توضیح دهند.
8. مفاهیم نیمه عمر و کلیرانس را تعریف و کاربرد آن‌ها را در تنظیم دوز دارو تحلیل کنند.
9. ارتباط اختلال عملکرد کبد و کلیه را با تغییر در دوز داروها تبیین نمایند.
10. نقش مراحل ADME را در بروز تداخلات دارویی و عوارض جانبی بررسی کنند.

جلسه سوم

هدف کلی: فارماکودینامیک داروها

اهداف ویژه:

در پایان مباحث مطرح شده، دانشجو باید قادر باشد:

1. فارماکودینامیک را تعریف کرده و تفاوت آن را با فارماکوکینتیک بیان کنند.
2. مفهوم گیرنده‌های دارویی و انواع اصلی آن‌ها را توضیح دهند.
3. تفاوت بین آگونیست، آگونیست نسبی و آنتاگونیست را شرح دهند.
4. انواع آنتاگونیسم (رقابتی و غیررقابتی) را مقایسه کنند.
5. رابطه دوز - پاسخ را تفسیر نمایند.
6. مفاهیم قدرت اثر (Potency) و حداکثر اثر (Emax) را تعریف و مقایسه کنند.
7. شاخص درمانی را محاسبه و اهمیت آن را در ایمنی دارو تحلیل نمایند.
8. عوامل مؤثر بر پاسخ دارویی را نام برده و نقش آن‌ها را توضیح دهند.
9. مفهوم تحمل دارویی (Tolerance) و مقاومت دارویی را شرح دهند.
10. کاربرد اصول فارماکودینامیک را در انتخاب و تنظیم دوز دارو در شرایط بالینی بیان کنند.

جلسه چهارم

هدف کلی: کلیات سیستم عصبی خودمختار (اتونوم)

اهداف ویژه:

در پایان مباحث مطرح شده، دانشجو باید قادر باشد:

- 1- تعریف سیستم عصبی خودمختار (اتونوم) را بیان کند.
- 2- وظایف کلی و گیرنده‌های مربوط به سیستم کولینرژیک را بشناسد.
- 3- پراکندگی گیرنده‌های سیستم کولینرژیک در تمامی ارگان‌ها را بداند.
- 4- وظایف کلی و گیرنده‌های مربوط به سیستم آدرنرژیک را بشناسد.
- 5- پراکندگی گیرنده‌های سیستم آدرنرژیک در تمامی ارگان‌ها را بداند.

جلسه پنجم

هدف کلی: فارماکولوژی داروهای مقلد کولینرژیک

اهداف ویژه:

در پایان مباحث مطرح شده، دانشجو باید قادر باشد:

- 1- داروهای مقلد کولینرژیک را بشناسد
- 2- کاربرد و عوارض داروهای مقلد کولینرژیک را بشناسد

جلسه ششم

هدف کلی: فارماکولوژی داروهای آنتی کولینرژیک

اهداف ویژه:

در پایان مباحث مطرح شده، دانشجو باید قادر باشد:

- 1- داروهای آنتی کولینرژیک را بشناسد.
- 2- کاربرد و عوارض داروهای آنتی کولینرژیک را بشناسد.

جلسه هفتم

هدف کلی: فارماکولوژی داروهای آدرنرژیک

اهداف ویژه:

- 1- داروهای آدرنرژیک را بشناسد.
- 2- کاربرد و عوارض داروهای آدرنرژیک را بشناسد.

جلسه هشتم

هدف کلی : فارماکولوژی داروهای آنتی آدرنرژیک

اهداف ویژه:

1. مکانیسم اثر داروهای آنتاگونیست گیرنده های آدرنرژیک را شرح دهد.
2. آنتاگونیست های گیرنده های آلفا و بتا آدرنرژیک را تفکیک نماید.
3. اثرات فارماکولوژیک آنتاگونیست های گیرنده های آلفا و بتا آدرنرژیک را در بدن شرح دهد.
4. آنتی آدرنرژیک های اختصاصی بر اساس ساب تایپ های رسپتوری آلفا و بتا آدرنرژیک را طبقه بندی نماید.
5. آلفابلاکرها را راجع به نام ببرد.
6. کاربردهای درمانی آلفا بلاکرها را بیان نماید.
7. عوارض جانبی و موارد منع مصرف داروهای آلفا بلاکر را بیان نماید.
8. بتا بلاکرها را بر اساس کاردیوسلکتیو و نان سلکتیو نام ببرد.
9. کاربردهای درمانی قلبی عروقی بتا بلاکرها را شرح دهد.

روش های تدریس:

* سخنرانی (Lecture)	* پانل بحث و گفت و گو (Panel Discussion)
□ آموزش مبتنی بر حل مسئله (PBL)	□ آموزش مبتنی بر تیم (TBL)
* ارائه سمینار توسط دانشجو	□ کار در پراتیک و مرکز مهارتها
□ آموزش بر روی مولاژ	□ گردش علمی (Field Trip)
□ ایفای نقش (Role Play)	□ شبیه سازی (Simulation)
□ سایر موارد:	

رسانه‌های کمک آموزشی:

* اسلاید (پاورپوینت) * فیلم آموزشی ☐ پوستر ☐ مدل ☐ نمونه بیمار * نرم افزار ☐ پمفلت ☐ جزوه * ☐ سایر

➤ نحوه ارزشیابی دوره و تعیین نمره نهایی:

☐ OSCE * کوییز * امتحان کتبی پایان دوره/ترم * امتحان کتبی/ شفاهی میان دوره/ترم ☐ پروژه * تحقیق ☐ سمینار ☐ مشارکت در کلاس/حضور و فعالیت * ☐ آزمون‌های استدلالی (سناریو، پازل، ویژگی‌های کلیدی) ☐ سایر موارد :

روش ارزشیابی	انواع ارزشیابی	درصد از نمره نهایی کل	توضیحات
1	تکوینی	5٪	برای تحقیق نمره ارفاقی در نظر گرفته خواهد شد.
2	تراکمی	95٪	

➤ منابع و مراجع آموزشی

- ✓ منابع اصلی: کتاب فارماکولوژی کاتزونگ ورژن 16
- ✓ منابع فرعی و مکمل: جزوه کلاسی و اسلاید مدرس
- ✓ پایگاه‌های اطلاعاتی و آنلاین: نرم افزار MEDSCAPE
- ✓ سعید عباسی ملکی، فارماکولوژی برای آمادگی جهت امتحان دوره تخصصی پزشکی و آزمون USMLE آمریکا (انتشارات شاهد دانشگاه علوم پزشکی شاهد ارومیه)

➤ قوانین و مقررات دوره

- ✓ حضور و غیاب: انجام می شود.
- ✓ تحویل به موقع تکالیف: بصورت پرسش شفاهی پرسیده می شود.
- ✓ سیاست تقلب و plagiarism: نمره منفی در صورت تخلف گزارش می شود.
- ✓ رعایت اخلاق حرفه‌ای: در نظر گرفته می شود.
- ✓ رعایت پوشش حرفه‌ای: در نظر گرفته می شود.

- ✓ نحوه ارتباط با استاد: در نظر گرفته می شود.
- ✓ مشارکت در دوره : در نظر گرفته می شود.
- ✓ سایر: همه ی موارد فوق جهت نمره دهی به صورت امتیاز مثبت در نظر گرفته می شود

جدول زمانبندی جلسات درس فارماکولوژی اصول پایه پزشکی

جلسه	موضوع هر جلسه	مدرس / مدرسین
1	تعاریف و کلیات فارماکولوژی	دکتر سعید عباسی ملکی
2	فارماکوکینتیکس داروها	دکتر سعید عباسی ملکی
3	فارماکودینامیک داروها	دکتر سعید عباسی ملکی
4	کلیات سیستم عصبی خودمختار (اتونوم)	دکتر سجاد فخری
5	فارماکولوژی داروهای مقلد کولینرژیک	دکتر سجاد فخری
6	فارماکولوژی داروهای آنتی کولینرژیک	دکتر سجاد فخری
7	فارماکولوژی داروهای آدرنرژیک	دکتر سمیرا شیروئی
8	فارماکولوژی داروهای آنتی آدرنرژیک	دکتر سمیرا شیروئی

جدول بلوپرینت آزمون درس فارماکولوژی اصول پایه فارماکولوژی پزشکی

جدول بلوپرینت آزمون: فارماکولوژی اصول پایه پزشکی نیمسال تحصیلی: دوم 1404-1405 دانشکده: داروسازی گروه آموزشی: فارماکولوژی - سم شناسی						
ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	تعداد سؤالات	تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
				حیطه ی شناختی	حیطه ی مهارتی	حیطه ی نگرشی
1	تعاریف و کلیات فارماکولوژی	2	4	1	1	2
2	فارماکوکینتیکس داروها	2	4	1	2	1
3	فارماکودینامیک داروها	2	4	1	2	1
4	کلیات سیستم عصبی خودمختار (اتونوم)	2	4	1	2	1
5	فارماکولوژی داروهای تقلد کولینرژیک	2	4	1	2	1
6	فارماکولوژی داروهای آنتی کولینرژیک	2	4	1	2	1
7	فارماکولوژی داروهای آدرنرژیک	2	4	1	2	1
8	فارماکولوژی داروهای آنتی آدرنرژیک	2	4	1	2	1

چک لیست ارزیابی طرح دوره دروس نظری و آزمایشگاهی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نام و نام خانوادگی استاد/اساتید(سهم به واحد) : سعید عباسی ملکی (0/375 واحد)، سجاد

فخری (0/375 واحد)، سمیرا شیروبی (0/25 واحد)

نام دانشکده: پزشکی عنوان درس: اصول پایه فارماکولوژی پزشکی

مخاطبان/ترم تحصیلی دانشجو: دانشجویان ترم پنجم دکترای عمومی پزشکی

نیمسال و سال تحصیلی کنونی: دوم 1404-1405 نام ارزیاب / ارزیابان:

ردیف	موضوع	نمره کسب شده	حد نصاب نمره	توضیحات
1	مشخص بودن عنوان کلی درس ، کد درس	0/5	0/5	
2	مشخص بودن مخاطبان	0/5	0/5	
3	مشخص بودن تعداد یا سهم استاد/ اساتید از واحد	0/5	0/5	
4	مشخص بودن زمان ارائه درس (روز، ساعت، نیمسال تحصیلی)	0/5	0/5	
5	مشخص بودن دروس پیش نیاز و هم نیاز	0/5	0/5	
6	مشخص بودن هدف کلی دوره	1	1	
7	مشخص بودن اهداف کلی جلسات (هر جلسه یک هدف)	1.5	1.5	
8	مشخص بودن اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه	2	2	
9	رعایت تعداد جلسات با توجه به میزان واحد درسی	2	2	
10	مشخص بودن منابع مورد استفاده بر اساس کوریکولوم مصوب	1	1	
11	مشخص بودن روش تدریس	1	1	
12	مشخص بودن وسایل آموزشی	1	1	
13	مشخص بودن شیوه ارزشیابی دانشجویان	1	1	
14	مشخص بودن زمان آزمون پایان دوره	1	1	
15	مشخص بودن مقررات کلاسی و انتظارات از دانشجو	0/5	0/5	
16	ضمیمه بودن جدول زمانبندی تکمیل شده درس	2	2	
17	وجود جدول بودجه بندی دروس (blue print)	1.5	1.5	
18	پوشش دادن بایدهای یادگیری (Must learn) در طرح دوره	2	2	
	نمره نهایی	20	20	

پیشنهادهای:

نام و امضای مدرس: دکتر سعید عباسی ملکی نام و امضای مدیر گروه: دکتر امیرکیانی نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ ارسال :

تاریخ تحویل: